

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

KPB-4101-02-07/2012

P/12/093

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 12, F +48 22 444 56 29
kpb@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/093 – Nabór, postępowanie kwalifikacyjne i szkolenie nowo przyjętych funkcjonariuszy ABW, CBA, Policji i Straży Granicznej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Kontrolerzy	Kontrolę przeprowadzili, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ i upoważnień Dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego NIK, kontrolerzy: - Tomasz Szczęsny, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 080699 z dnia 1 czerwca 2012 r., - Krzysztof Szulc, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 080698 z dnia 1 czerwca 2012 r., - Mariusz Perzyna, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83251 z dnia 21 sierpnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-6)
Jednostka kontrolowana	Nadwiślański Oddział Straży Granicznej, dalej zwany także „NO SG” lub „Oddziałem”, 02-148 Warszawa ul. 17 Stycznia 23.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Komendantem Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, zwanym dalej „Komendantem NO SG”, jest ppłk SG Mariusz Piętko. (dowód: akta kontroli str. 7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², działalność kontrolowanej jednostki w okresie objętym kontrolą³ w zakresie naboru i postępowania kwalifikacyjnego kandydatów oraz służby przygotowawczej i szkolenia nowo przyjętych do służby funkcjonariuszy w latach 2010 – 2012 (I półrocze).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wyniki kontroli wykazały, że poza opisanymi poniżej przypadkami, system naboru do służby, postępowania kwalifikacyjnego, służby przygotowawczej i szkolenia nowo przyjętych funkcjonariuszy zapewniał prawidłową realizację zadań nałożonych przepisami prawa. Nie stwierdzono, aby jakiegokolwiek badania lub czynności realizowane w toku postępowania kwalifikacyjnego wykraczały poza procedurę i dokumenty określone przepisami. Ustalono także, że postępowanie z ofertami i innymi materiałami opracowania kadrowego dotyczącymi osób, które nie zostały funkcjonariuszami, zostały w NO SG zorganizowane prawidłowo.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły niezgodnego z postanowieniami § 24 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 lutego 2006 r. w sprawie przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego w stosunku kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Straży Granicznej⁴, zwanego dalej „rozporządzeniem z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego”, ustaleniu przez

¹ Dz. U. z 2012 r., Nr 82 ze zm.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Kontrolą objęto lata 2010-2012 (I półrocze).

⁴ Dz. U. Nr 23, poz. 175 ze zm.

Komendanta NO SG kryteriów dotyczących kolejności przyjmowania kandydatów do służby. Ustalono także, że opiniowania funkcjonariuszy NO SG po pierwszym roku służby przygotowawczej dokonywano z naruszeniem terminów określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 czerwca 2002 r. w sprawie okresowego opiniowania funkcjonariuszy Straży Granicznej⁵, zwanego dalej „rozporządzeniem z 2002 r. w sprawie opiniowania”.

Uchybienia dotyczyły natomiast błędnego zakresu informacji o kolejności przyjmowania do służby w NO SG przekazywanych kandydatom w trakcie wstępnej oceny kwalifikacyjnej, a także nieuzasadnionego zwolnienia jednego funkcjonariusza z odbycia szkolenia podstawowego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i realizacja naboru oraz postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby

1.1. Nabór do służby

Opis
stanu
faktycznego

1.1.1. Zakres zadań oraz tryb postępowania poszczególnych komórek organizacyjnych NO SG zaangażowanych w proces naboru do służby uzależniony był od etapu postępowania kwalifikacyjnego. Organizowanie i prowadzenie naboru do służby w NO SG należało do szczegółowego zakresu zadań Wydziału Kadr i Szkolenia (zwanego dalej „WKiSz”)⁶. Natomiast zgodnie z wewnętrznym podziałem zadań, obowiązki te powierzone zostały Sekcji Organizacji i Naboru WKiSz. Do zadań kierownika tej sekcji należało także pozyskiwanie i właściwe opracowywanie kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Oddziale, co realizowane było m.in. poprzez współpracę z urzędami pracy, instytucjami oświatowymi, „targi pracy” oraz uczestnictwo w przedsięwzięciach promujących formację. Informacje dotyczące naboru do służby NO SG zamieszczane były na stronach internetowych.

(dowód: akta kontroli str. 11-46, 60-77)

Rekrutacja do służby w NO SG prowadzona była w sposób ciągły, co wynikało z aktualnych potrzeb formacji, a w szczególności z liczby wakujących stanowisk i stałej fluktuacji kadr. Jak podał w wyjaśnieniu Komendant NO SG, liczba odejść funkcjonariuszy była na tym samym poziomie bądź wyższym, co liczba przyjęć do służby. Przyjęcia do służby do poszczególnych jednostek organizacyjnych Straży Granicznej uzależnione były od liczby wolnych etatów w tych jednostkach i zgodnie z przydzielonym przez Komendanta Głównego Straży Granicznej limitem na zatrudnienie nowych funkcjonariuszy.

W okresie objętym kontrolą, limity przyznane NO SG przez Komendanta Głównego Straży Granicznej wynosiły:

w terminie przyjęć 22 marca 2010 r.	- 3 osoby,
w terminie przyjęć 27 grudnia 2010 r.	- 51 osób,
w terminie przyjęć 21 marca 2011 r.	- 35 osób,
w terminie przyjęć 19 grudnia 2011 r.	- 70 osób.

(dowód: akta kontroli str. 55-56, 312-314, 352-411)

W proces postępowania kwalifikacyjnego zaangażowane były także:

- Sekcja Szkolenia WKiSz, do zadań której należało przeprowadzanie próbnego testu sprawności fizycznej dla kandydatów do służby w Straży Granicznej,
- Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy Nadwiślańskim Oddziale Straży Granicznej,

⁵ Dz. U. Nr 86, poz. 787 ze zm.

⁶ Zgodnie z § 12 regulaminu organizacyjnego Komendy Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 61 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 28 października 2005 r. (Dz. Urz. KGSG Nr 10, poz. 67 ze zm.).

który realizował czynności z zakresu przeprowadzenia testów psychologicznych określających predyspozycje intelektualne i osobowościowe kandydata oraz orzekania o zdolności fizycznej i psychicznej kandydata do służby w SG,

- Wydział Ochrony Informacji Niejawnych, który przeprowadzał postępowania sprawdzające i wydawał poświadczenia bezpieczeństwa w zakresie dostępu do informacji niejawnych.

(dowód: akta kontroli str. 49-51)

Opis
stanu
faktycznego

1.1.2. W NO SG nie ustalono odrębnie stanowisk wymagających od kandydatów szczególnych kwalifikacji, predyspozycji bądź umiejętności. Warunki w zakresie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz stażu służby, jakim powinien odpowiadać funkcjonariusz Straży Granicznej na określonym stanowisku służbowym, określone zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 listopada 2009 r. w przedmiotowej sprawie⁷, zwane dalej „rozporządzeniem z 2009 r. w sprawie wymagań na stanowiskach służbowych”. W przypadku większości stanowisk były to kwalifikacje ogólne – wykształcenie zdobywane przez funkcjonariuszy poza formacją oraz kwalifikacje zawodowe zdobywane w trakcie szkoleń odbywanych podczas służby w Straży Granicznej lub innych formacjach i zgodnie z odrębnymi przepisami uznawane w Straży Granicznej. W przypadku niektórych stanowisk służbowych dodatkowo wymagane były szczególne kwalifikacje np.: główny księgowy, radca prawny, audytor wewnętrzny – określone w przepisach regulujących wymienione zawody.

W strukturze etatowej NO SG znajdowały się stanowiska dookreślone np. starszy specjalista – lekarz, starszy specjalista – psycholog, starszy kontroler – technik kryminalistyki, gdzie do mianowania na stanowisko wymagane były, oprócz kwalifikacji określonych w ww. rozporządzeniu, kwalifikacje specjalistyczne wymagane do pełnienia służby na określonym stanowisku – zgodnie z odrębnymi przepisami regulującymi wykonywanie poszczególnych zawodów.

Ponadto, na stronach internetowych Oddziału zamieszczone zostały informacje o ewentualnych preferencjach dotyczących kandydatów (np. wykształcenie wyższe w kierunkach: prawo, informatyka, telekomunikacja, optoelektronika, kryptografia, uprawnienia tłumacza przysięgłego).

Także w sytuacjach określonych w art. 31 ust. 1c ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej⁸, tj. gdy wyłącznie za zgodą Komendanta Głównego Straży Granicznej, ze względu na posiadanie kwalifikacji lub umiejętności przydatnych do pełnienia służby w Straży Granicznej, można przyjąć do służby kandydata, w który w dniu planowanego przyjęcia do służby przekroczył wiek 35 lat, nie określono stanowisk wymagających takich kwalifikacji lub umiejętności. Jak wynikało z wyjaśnień Komendanta Oddziału, związane to było przede wszystkim ze specyfiką zadań realizowanych przez poszczególne komórki organizacyjne (np. tłumacze języków obcych lub osoby posiadające kwalifikacje trenerów sportowych).

(dowód: akta kontroli str. 54-55)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Postępowanie kwalifikacyjne

Opis
stanu
faktycznego

1.2.1. Szczegółowy tryb i przebieg poszczególnych etapów postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Straży Granicznej, w tym wzór składanego kwestionariusza osobowego, uwzględniając czynności niezbędne do przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego i ustalenia w jego toku przydatności i predyspozycji do służby w Straży Granicznej kandydatów ubiegających się o przyjęcie do tej służby, określone zostały w ustawie o Straży Granicznej i rozporządzeniu z 2006 r.

⁷ Dz. U. Nr 194, poz. 1499.

⁸ Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675 ze zm.

w sprawie postępowania kwalifikacyjnego.

W okresie objętym kontrolą do służby w NO SG, w trybie określonym w przepisach rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, przyjętych zostało łącznie 195 osób, z tego:

- w 2010 r. – 69 osób (przy 654 wakatach⁹ i 881 ofertach złożonych w tym roku),
- w 2011 r. – 118 osób (odpowiednio: 612 wakatów¹⁰, 180 ofert),
- w I półroczu 2012 r. – 8 osób (647 wakatów¹¹, 595 ofert).

Ponadto, na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 grudnia 2007 r. w sprawie przenoszenia do służby w Straży Granicznej¹², w okresie objętym kontrolą, do służby w NO SG, przyjęto 7 osób przeniesionych z Policji i Służby Celnej.

Spośród osób, które zostały przyjęte do służby w NO SG w latach 2010–2012 (I półrocze), wylosowano próbę kontrolną 58 osób¹³, których dokumentację postępowania kwalifikacyjnego i służby przygotowawczej poddano bezpośrednim badaniom kontrolnym.

(dowód: akta kontroli str. 8, 52-53, 78-157, 320-329, 347)

Opis
stanu
faktycznego

1.2.2. Zgodnie z rozporządzeniem z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, postępowanie kwalifikacyjne wobec kandydatów na funkcjonariuszy Straży Granicznej rozpoczyna złożenie pisemnego podania kandydata o przyjęcie do służby w Straży Granicznej i składa się z dwóch etapów.

Pierwszy etap, przeprowadzany w NO SG, obejmował m.in. przegląd i sprawdzenie kompletności dokumentów złożonych przez kandydata, wstępną rozmowę kwalifikacyjną, sprawdzenie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym, przeprowadzenie testów psychologicznych i psychofizjologicznych (§ 9 rozporządzenia).

Drugi etap postępowania kwalifikacyjnego, przeprowadzany komisyjnie w jednym z ośrodków szkolenia Straży Granicznej, składał się z testów pisemnych z wiedzy ogólnej, ze znajomości języka obcego, testu sprawności fizycznej oraz rozmowy kwalifikacyjnej (§ 11 rozporządzenia). Zasady przeprowadzania i oceny testu sprawności fizycznej kandydatów do służby w Straży Granicznej określone zostały w załączniku Nr 5 do rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego.

Analiza danych dotyczących ww. próby kontrolnej 58 osób, wykazała m.in., że:

- wszyscy kandydaci sporządzili kwestionariusz osobowy według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, wypełniając wszystkie wymagane pozycje;
- wszyscy kandydaci poddani byli pierwszemu etapowi postępowania kwalifikacyjnego;
- do drugiego etapu postępowania kwalifikacyjnego zakwalifikowanych zostało 46 kandydatów. Wszyscy oni zaliczyli pozytywnie ten etap, uzyskując łącznie co najmniej 12 punktów;
- wobec 12 kandydatów, Komendant Główny Straży Granicznej, na wniosek Komendanta Oddziału, na podstawie § 3 ust. 2 rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, wyraził zgodę na zwolnienie z drugiego etapu postępowania kwalifikacyjnego, bowiem posiadali oni kwalifikacje i umiejętności zawodowe szczególnie przydatne do służby na przewidywanym stanowisku służbowym określone w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia;
- w stosunku do wszystkich kandydatów przeprowadzone zostało postępowanie

⁹ Według stanu na 31 grudnia 2010 r.

¹⁰ Według stanu na 31 grudnia 2011 r.

¹¹ Według stanu na 30 czerwca 2012 r.

¹² Dz. U. Nr 240, poz. 1758 ze zm.

¹³ Z czego: w 2010 r. przyjęto trzy osoby, w 2011 r. – 51 osób, a w 2012 r. – cztery osoby.

sprawdzające określone w przepisach ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych¹⁴,

- we wszystkich teczkach aktach osobowych kandydatów, którzy zostali zakwalifikowani do drugiego etapu postępowania kwalifikacyjnego, znajdowała się wypełniona karta sprawności fizycznej – zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 6 rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego. W karcie tej odnotowano m.in. wynik każdego ćwiczenia, do zaliczenia którego zobowiązany jest każdy kandydat, a także sumę ocen ze wszystkich ćwiczeń.

(dowód: akta kontroli str. 53-54, 330-339, 534-537, 542-576)

Wszyscy kandydaci na podstawie wstępnej rozmowy kwalifikacyjnej, o której mowa w § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, uzyskali pozytywną ocenę predyspozycji do służby¹⁵. Ponadto, w trakcie drugiego etapu postępowania, przeprowadzono z kandydatem rozmowę kwalifikacyjną, w toku której oceniono ich predyspozycje osobowościowo-zawodowe (m.in. motywację, gotowość poddania się szczególnej dyscyplinie, autoprezentację). Z rozmowy tej sporządzono notatki służbowe zawierające krótkie charakterystyki kandydatów i wskazania, czy wydawali się oni odpowiednimi osobami do przyjęcia do służby w Straży Granicznej.

(dowód: akta kontroli str. 330-339, 533, 538-540)

Zgodnie z art. 33 ustawy o Straży Granicznej, funkcjonariusz przed podjęciem służby w Straży Granicznej składa ślubowanie. Wzór aktu ślubowania określa załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie ceremoniału składania ślubowania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej¹⁶.

Stwierdzono, że w aktach osobowych wszystkich funkcjonariuszy poddanych analizie znajdowały się akty ślubowania według wzoru określonego rozporządzeniem. Ślubowania te składane były przez funkcjonariuszy niezwłocznie po przyjęciu do służby.

(dowód: akta kontroli str. 330-339, 533)

Okres, jaki upłynął od wpływu podania do służby do poinformowania o przyjęciu do służby, w przypadku 58 kandydatów objętych badaniem wynosił od 142 do 762 dni (średnio 303 dni). Jedną z głównych przyczyn mających wpływ na wielkość tego wskaźnika, był czas oczekiwania na przeprowadzenie badań psychofizjologicznych (sięgający nawet 6 miesięcy od wpływu podania).

Jak wynikało z wyjaśnień Naczelnika WKiSz, liczba terminów i limitów badania, przydzielanych Oddziałowi przez Wydział Badań i Ocen Kadrowych Biura Kadr i Szkolenia Komendy Głównej Straży Granicznej, była niewystarczająca w stosunku do potrzeb NO SG w tym zakresie¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 330-339, 342-344)

W wyniku kontroli NIK nie stwierdzono jakichkolwiek udokumentowanych badań lub czynności, realizowanych w toku postępowania kwalifikacyjnego, które wykraczałyby poza procedurę i dokumenty określone przepisami prawa powszechnie obowiązującymi¹⁸, jak i wewnętrznymi uregulowaniami Straży Granicznej¹⁹.

¹⁴Dz. U. Nr 182, poz. 1228.

¹⁵Wstępna rozmowa kwalifikacyjna pozwala w szczególności na ocenę umiejętności autoprezentacji, poprawności w formułowaniu myśli, umiejętności nawiązywania kontaktu, poziomu elokwencji, a także poznania zainteresowań kandydata, zakresu kwalifikacji zawodowych i posiadanej wiedzy o Straży Granicznej oraz motywacji do podjęcia służby.

¹⁶Dz. U. Nr 79, poz. 719 ze zm.

¹⁷Naczelnik WKiSz podał w wyjaśnieniu, że według stanu na 27 września 2012 r. na przeprowadzenie badania psychofizjologicznego oczekuje 117 kandydatów.

¹⁸Przed wszystkim ustawą o Straży Granicznej, rozporządzeniem z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 kwietnia 2010 roku w sprawie przeprowadzania testu sprawności fizycznej, badania psychologicznego i badania psychofizjologicznego w Straży Granicznej (Dz. U. Nr 75, poz. 482).

¹⁹Przed wszystkim: Zarządzenie nr 4 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie prowadzenia badań psychofizjologicznych w Straży Granicznej i Wytyczne nr 145 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie świadczeń psychologicznych w Straży Granicznej.

(dowód: akta kontroli str. 180, 533)

Opis
stanu
faktycznego

1.2.3. W przypadku przerwania postępowania kwalifikacyjnego w związku z rezygnacją kandydata lub negatywnym wynikiem któregoś z etapów postępowania, kandydata każdorazowo zawiadamiano o tym fakcie pisemnie, przy czym informacja ta nie zawierała przyczyn przerwania postępowania. Zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 1 rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, przerwanie postępowania kwalifikacyjnego, a w szczególności wskazanie przyczyny tego faktu, dokumentowane było w formie notatki służbowej, a więc w dokumencie wewnętrznym.

Z wyjaśnień Komendanta NO SG wynikało, że w okresie objętym kontrolą żaden z kandydatów, którzy nie zostali przyjęci do służby w NO SG, nie zwracał się o wyjaśnienie przyczyn podjętych wobec nich decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 291-292, 294-311, 320-329, 541-542)

Zgodnie z § 8 ust. 4 rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, podanie o przyjęcie do służby w Straży Granicznej wraz z wymaganymi dokumentami kandydat zobowiązany był złożyć osobiście w właściwej komórce organizacyjnej NO SG. Nie podlegały więc rozpatrzeniu aplikacje kandydatów złożone za pomocą systemów informatycznych.

Z wyjaśnień Komendanta NO SG wynikało, że w takich przypadkach do kandydatów wysyłano drogą elektroniczną informację dotyczącą prawidłowego sposobu składania dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 56)

Opis
stanu
faktycznego

1.2.4. Kontrola NIK nie wykazała nieprawidłowości w zakresie postępowania z ofertami i innymi materiałami opracowania kadrowego dotyczącymi osób, które nie zostały funkcjonariuszami.

Zgodnie z Jednolitym rzeczowym wykazem akt Straży Granicznej²⁰, dokumentacja kandydatów nieprzyjętych do służby zakwalifikowana została do kategorii Bc, tj. dokumentacji posiadającej krótkotrwale znaczenie praktyczne, niepodlegającej przekazaniu do archiwum, która po pełnym jej wykorzystaniu jest niszczona.

Z wyjaśnień Komendanta Oddziału wynikało, że właściwa komórka organizacyjna na bieżąco sporządzała protokoły brakowania dokumentów tej klasy i po zatwierdzeniu przez Komendanta były one wybrakowane.

Dane dotyczące kandydatów ubiegających się o przyjęcie do NO SG ewidencjonowane były w prowadzonym przez Sekcję Organizacji i Naboru rejestrze ofert kadrowych (w wersji elektronicznej - plik programu Microsoft Excel). W rejestrze tym gromadzone były m.in. następujące dane o kandydatach do służby i przebiegu postępowania kwalifikacyjnego: nazwisko, data złożenia oferty, data i wynik rozmowy kwalifikacyjnej, data i wynik badania psychologicznego, data i wynik badania psychofizjologicznego, wynik drugiego etapu postępowania kwalifikacyjnego, opinia Rejonowej Komisji Lekarskiej, a także numery telefonu oraz adres zameldowania kandydata. Dane kandydatów wobec których przerwano proces postępowania kwalifikacyjnego usuwane były z rejestru ofert po 2 latach.

(dowód: akta kontroli str. 57, 158-175, 197, 533)

Ustalone
nieprawidłowości

Zgodnie z § 20 ust. 1 rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, po zakończeniu drugiego etapu postępowania kwalifikacyjnego, komisja przeprowadzająca te czynności sporządza, oddzielnie dla każdej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej,

²⁰ Stanowiącym załącznik do Decyzji Nr 60 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego rzeczowego wykazu akt w Straży Granicznej (Dz. Urz. KGSG Nr 4, poz. 16). Decyzja ta została wydana na podstawie § 3 ust. 1 pkt 2 zarządzenia Nr 4 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 stycznia 2007 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. Urz. MSWiA Nr 2, poz. 7 ze zm.) i utraciła moc z dniem 18 listopada 2011 r. w związku ze zniesieniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

listy wyników uzyskanych przez kandydatów w postępowaniu, w kolejności uzyskanych ogólnych ocen punktowych, od oceny najwyższej do najniższej.

W myśl postanowień § 24 ww. rozporządzenia, do służby w Straży Granicznej przyjmuje się kandydatów zgodnie z kolejnością na listach, o których mowa w § 20 ust. 1, z uwzględnieniem kwalifikacji kandydata, wolnych etatów i aktualnych potrzeb służbowych jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, w której kandydat ma pełnić służbę.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że po wyznaczeniu przez Komendanta Głównego Straży Granicznej terminów przyjęć do służby, w NO SG tworzone były dla każdego z nich listy kandydatów. Tworząc listy kierowano się kryteriami zatwierdzonymi przez Komendanta NO SG²¹, zgodnie z którymi pierwszeństwo w przyjęciu do służby w danym terminie miały osoby w pełni opracowane kadrowo (m.in. pozytywnie zaliczyły drugi etap postępowania kwalifikacyjnego), które nie zostały przyjęte w poprzednich naborach. W uzasadnieniu wyboru tego kryterium wskazano, iż w wielu przypadkach są to osoby, które były już kierowane na badania psychologiczne oraz psychofizjologiczne. Ponadto, w przypadku utraty ważności badań przeprowadzonych przez Rejonową Komisję Lekarską, konieczne byłoby ponowne przebadanie kandydatów.

W dalszej kolejności przyjmowane do służby miały być osoby, które spełniały m.in. następujące kryteria:

- zwolnione decyzją Komendanta Głównego Straży Granicznej z drugiego etapu postępowania kwalifikacyjnego,
- posiadające szczególne kwalifikacje i umiejętności, zgodnie z aktualnymi potrzebami NO SG,
- aktualnie zatrudnieni i posiadający co najmniej roczny staż w komórkach lub jednostkach organizacyjnych NO SG,
- mieszkający w Warszawie (lub w okolicy), w kolejności ilości punktów zdobytych w trakcie drugiego etapu postępowania kwalifikacyjnego.

Obowiązujące przepisy, a zwłaszcza § 24 rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, nie dają możliwości preferowania kandydatów w pełni opracowanych kadrowo, tylko dlatego, że nie zostali oni przyjęci do służby w poprzednich terminach, w tym z powodu zbyt małej liczby zdobytych punktów na drugim etapie postępowania kwalifikacyjnego. Możliwe byłoby to jedynie w przypadkach uzasadnionych szczególnymi kwalifikacjami kandydata i aktualnymi potrzebami służbowymi NO SG, lecz taka sytuacja w omawianym stanie faktycznym nie miała miejsca.

*Uwagi dotyczące
badanej
działalności*

NIK nie podziela w związku z tym wyjaśnień złożonych przez Komendanta NO SG, w których uzasadniając prawidłowość podejmowanych działań wskazano, że przepisy nie nakazują tworzenia w jednostce organizacyjnej SG zbiorczych list wyników uwzględniających kandydatów ze wszystkich przeprowadzonych II etapów postępowania kwalifikacyjnego, w tym tych, którzy nie zostali przyjęci do służby w poprzednich terminach. W ocenie NIK, w kontekście możliwości pozyskania do służby jak najlepszych kandydatów i przy zachowaniu zasady konkurencyjnego naboru, zasadnym jest dokonywanie wyboru spośród wszystkich opracowanych kadrowo kandydatów, bez względu na termin zaliczenia przez nich drugiego etapu postępowania kwalifikacyjnego, lecz z uwzględnieniem liczby zdobytych punktów. W obecnej sytuacji, jak wykazały wyniki kontroli NIK, stosowanie zasad wprowadzonych przez Komendanta NO SG prowadziło bowiem niejednokrotnie do sytuacji, w której do służby przyjmowano kandydatów z mniejszą liczbą punktów.

(dowód: akta kontroli str. 287-292, 352-474, 524-532)

Ustalenia kontroli NIK wykazały uchybienia dotyczące zakresu informacji przekazywanych kandydatom ubiegającym się o przyjęcie do służby w NO SG. Ustalono bowiem, że:

²¹ Notatki służbowe: z 3 listopada 2010 r. – dotyczy naboru w terminie 27 grudnia 2010 r., z 7 lutego 2011 r. – dotyczy naboru w terminie 21 marca 2011 r. i z 6 grudnia 2011 r. – dotyczy naboru w terminie 19 grudnia 2011 r.

- kandydaci do służby w NO SG byli błędnie informowani o tym, że o przyjęciu do służby decyduje kolejność wyników z drugiego etapu postępowania kwalifikacyjnego, podczas gdy zgodnie z § 24 rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, do służby w Straży Granicznej przyjmowani są kandydaci zgodnie z kolejnością na ww. listach, z uwzględnieniem kwalifikacji kandydata, wolnych etatów i aktualnych potrzeb służbowych jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, w której kandydat ma pełnić służbę,
- nie dokumentowano potwierdzenia przez kandydata do służby znajomości treści art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych²², a w szczególności prawa dostępu do treści swoich danych osobowych przetwarzanych w toku postępowania kwalifikacyjnego oraz ich poprawiania, opierając się jedynie na domniemaniu istnienia tego faktu.

Jak wynika z wyjaśnień złożonych przez Pana Komendanta, wzór oświadczenia zawierającego prawidłowe informacje w ww. zakresie, został w trakcie kontroli uzupełniony i wdrożony do stosowania.

(dowód: akta kontroli str. 291, 315-319, 542-544)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

W ocenie NIK, ustanowiony i zorganizowany w NO SG system naboru do służby i postępowania kwalifikacyjnego zapewniał prawidłową realizację zadań nałożonych przepisami ustawy o Straży Granicznej i rozporządzenia z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego. W szczególności prawidłowo przydzielono zadania poszczególnym komórkom organizacyjnym NO SG i osobom kierującym pracami tych komórek, a sposób udokumentowania przebiegu poszczególnych etapów postępowania kwalifikacyjnego zapewniał możliwość obiektywnej ich weryfikacji.

2. Organizacja i przebieg służby przygotowawczej w aspekcie optymalnego przygotowania przyjętych funkcjonariuszy do służby stałej

2.1. Przebieg służby przygotowawczej

2.1.1. Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie właściwości organów i jednostek organizacyjnych Straży Granicznej w sprawach wynikających ze stosunku służbowego funkcjonariuszy Straży Granicznej oraz trybu postępowania w tych sprawach²³, kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach osobowych lub upoważniona przez niego osoba zapoznaje nowo przyjętego funkcjonariusza z przepisami regulującymi przebieg służby. Natomiast z przepisami regulującymi sposób pełnienia służby oraz z zakresem obowiązków i uprawnień na zajmowanym stanowisku służbowym funkcjonariusza zapoznaje bezpośredni przełożony, przed objęciem przez funkcjonariusza obowiązków służbowych (§ 7 ust. 2).

Nowo przyjęci funkcjonariusze, po ukończeniu szkolenia podstawowego i następującego po nim szkolenia w zakresie szkoły podoficerskiej, w trakcie którego odbywają praktykę zawodową, są funkcjonariuszami przygotowanymi do pełnienia służby w stopniu podstawowym.

Na pozytywną ocenę zasługuje fakt, iż w początkowym okresie służby, funkcjonariusze tacy byli wprowadzani przez innego, bardziej doświadczonego funkcjonariusza.

(dowód: akta kontroli str. 58-59)

Opis
stanu
faktycznego

Uwagi
dotyczące
badanej
działalności

²²Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.

²³Dz. U. Nr 91, poz. 814 ze zm.

Opis
stanu
faktycznego

2.1.2. Analiza danych dotyczących próby kontrolnej 58 funkcjonariuszy przyjętych do służby w okresie objętym kontrolą wykazała m.in., że:

- 49 osób zostało mianowanych funkcjonariuszami w służbie przygotowawczej, której okres, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o Straży Granicznej, wynosi 3 lata,
- dziewięć osób bezpośrednio po zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego, na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy o Straży Granicznej, zostało zwolnionych przez Komendanta Głównego Straży Granicznej z odbycia służby przygotowawczej i zostali oni mianowani funkcjonariuszami w służbie stałej. Główną przesłanką uzasadniającą przyjęcie tych funkcjonariuszy bezpośrednio do służby stałej były ich wysokie kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe nabyte w trakcie pełnienia zawodowej służby wojskowej przed przyjęciem do Straży Granicznej,
- spośród funkcjonariuszy przyjętych bezpośrednio do służby stałej, dwóch otrzymało stopnie w korpusie chorążych, jeden w korpusie podoficerów i sześciu w korpusie szeregowych,
- w przypadku funkcjonariuszy przyjętych do służby przygotowawczej, 48 zostało mianowanych w korpusie szeregowych, a jeden w korpusie podoficerów,
- wszyscy funkcjonariusze wyznaczeni byli na podstawowe stanowiska służbowe (przede wszystkim kursanta w Sekcji Spraw Osobowych),
- w czasie pełnienia służby przygotowawczej, 22 funkcjonariuszy awansowało na wyższy stopień, a 18 z nich awansowało również na wyższe stanowiska służbowe,
- w stosunku do jednego funkcjonariusza, za zgodą Komendanta Głównego Straży Granicznej wyrażoną na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy o Straży Granicznej, została skrócona służba przygotowawcza, co było podyktowane szczególnymi kwalifikacjami specjalistycznymi nabytymi przed wstąpieniem do służby w Straży Granicznej oraz w trakcie służby przygotowawczej,
- w okresie objętym kontrolą żadnego z funkcjonariuszy nie przeniesiono na niższe stanowisko bądź zwolniono ze służby.

(dowód akta kontroli str. 180, 330-339, 570-572)

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

W ocenie NIK, sposób organizacji służby przygotowawczej umożliwia funkcjonariuszom NO SG rzetelne przygotowanie się do służby stałej. Zakres powierzonych im w toku służby przygotowawczej zadań i sprawowany nadzór służbowy umożliwiają bieżącą weryfikację umiejętności i postępów pod kątem dalszej przydatności do służby w formacji.

2.2. Opiniowanie nowo przyjętych funkcjonariuszy

Opis
stanu
faktycznego

Zgodnie z przepisami § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia z 2002 r. w sprawie opiniowania, opinię służbową dotyczącą funkcjonariusza Straży Granicznej sporządza się w okresie służby przygotowawczej – na 30 dni przed upływem każdego roku służby oraz przed mianowaniem na stałe. Ponadto, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia, opinię służbową należy sporządzić na zakończenie szkolenia trwającego co najmniej trzy miesiące. Opinię służbową, zgodnie z § 5 ust. 1, opinię służbową sporządza osoba zajmująca stanowisko kierownicze bezpośrednio wyższe od stanowiska zajmowanego przez funkcjonariusza podlegającego opiniowaniu.

Badanie akt osobowych próby kontrolnej 58 funkcjonariuszy przyjętych do służby w okresie objętym kontrolą wykazało m.in., że:

- w teczach akt osobowych 48 funkcjonariuszy²⁴ znajdowały się opinie służbowe sporządzone przez właściwych pracowników ośrodków szkolenia po ukończeniu szkolenia podstawowego,
- w stosunku do ośmiu funkcjonariuszy, którzy ukończyli szkolenie podstawowe nie było wymogu sporządzenia opinii służbowej, gdyż trwało ono krócej niż trzy miesiące²⁵,
- bezpośrednio po zakończeniu szkolenia podstawowego do odbycia szkolenia w zakresie szkoły podoficerskiej trwającego powyżej trzech miesięcy skierowano 43 funkcjonariuszy. W stosunku do 19 funkcjonariuszy, po zakończeniu tego szkolenia, sporządzono stosowne opinie; pozostali 24 funkcjonariusze kontynuowali szkolenie po 30 czerwca 2012 r., wobec czego nie zostali objęci badaniem,
- dwóch funkcjonariuszy nie zostało zaopiniowanych po zakończeniu szkolenia w zakresie szkoły podoficerskiej, ponieważ szkolenie to trwało krócej niż trzy miesiące,
- w stosunku do pięciu funkcjonariuszy sporządzono opinie służbowe bezpośrednio przed mianowaniem na wyższy stopień, w przypadku pozostałych 11 funkcjonariuszy opiniowanie przed mianowaniem nie było wymagane, gdyż na dzień wystąpienia o nadanie wyższego stopnia nie upłynął rok od poprzedniego opiniowania (§ 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia),
- żaden z funkcjonariuszy nie złożył odwołania od oceny zawartej w ich opiniach służbowych.

(dowód: akta kontroli str. 340-341, 533)

Ustalone
nieprawidłowości

Badanie akt osobowych funkcjonariuszy przyjętych do służby w okresie objętym kontrolą wykazało przypadki niesporządzenia opinii służbowych po pierwszym roku służby przygotowawczej, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia z 2002 r. w sprawie opiniowania. W aktach osobowych funkcjonariuszy, których sytuacja ta dotyczyła, znajdowały się jednak opinie służbowe, których terminów sporządzenia nie wskazywały przepisy ww. rozporządzenia (powyższe dotyczy 18 funkcjonariuszy). Opinie te zostały sporządzone za okres 6 miesięcy po ukończeniu szkolenia z zakresu szkoły podoficerskiej. Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia NO SG – ppłk. SG Jacka Podsiadłego wynika, że przesuwając termin opiniowania kierowano się zapisami § 2 ust. 3 pkt 9 rozporządzenia z 2002 r. w sprawie opiniowania, w świetle którego termin opiniowania może ulec przesunięciu o okres niezbędny do dokonania oceny opiniowanego funkcjonariusza, jeżeli osoba sporządzająca opinię jest przełożonym funkcjonariusza przez okres krótszy niż 6 miesięcy - nie dłużej jednak niż o 6 miesięcy liczonych od daty objęcia stanowiska przez tego przełożonego.

NIK nie podziela stanowiska zawartego w wyjaśnieniach Naczelnika WKiSz. Możliwość zastosowania wskazanego przepisu, jako uzasadnienie przesunięcia terminu opiniowania, może być rozpatrywana jedynie w takim przypadku, w którym przełożony zobowiązany do sporządzenia opinii służbowej zajmuje swoje stanowisko przez okres krótszy niż 6 miesięcy liczony do dnia, w którym opinia powinna zostać sporządzona. Jak wykazały wyniki kontroli NIK sytuacja taka nie miała miejsca, bowiem wszyscy bezpośredni przełożeni, którzy sporządzili opinie 18 funkcjonariuszy, zajmowali swoje stanowiska przed okresem dłuższy niż 6 miesięcy liczonych do dnia sporządzenia tych opinii.

(dowód: akta kontroli str. 9, 182-183, 340-341, 542)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w wyżej określonym zakresie.

²⁴ Jeden funkcjonariusz ukończył szkolenie podstawowe w 2005 r.

²⁵ Jeden funkcjonariusz nie został skierowany na szkolenie podstawowe – opisano to w części 3. wystąpienia pokontrolnego.

3. Ocena systemu szkolenia nowo przyjętych funkcjonariuszy, w tym bazy szkoleniowej, w aspekcie przygotowania ich do wykonywania zadań

Opis
stanu
faktycznego

3.1. Zakres przedsięwzięć do realizacji bezpośrednio po przyjęciu kandydata do służby w Straży Granicznej określony został w „Harmonogramie przedsięwzięć związanych z przyjęciem kandydatów do służby przygotowawczej w Nadwiślańskim Oddziale Straży Granicznej”, zatwierdzonym przez Komendanta Oddziału. Funkcjonariusze bezpośrednio po przyjęciu do służby, przed skierowaniem na szkolenie podstawowe, obligatoryjnie brali udział w szkoleniach m.in. z zakresu BHP i ochrony informacji niejawnych. Następnie kierowani byli do ośrodka szkolenia Straży Granicznej, gdzie realizowane były szkolenia podstawowe i następujące bezpośrednio po nim szkolenie z zakresu szkoły podoficerskiej bądź szkoły chorążych²⁶. Po ukończeniu szkolenia funkcjonariusze kierowani byli do NO SG, gdzie otrzymywali przydział do konkretnych komórek organizacyjnych.

W okresie objętym kontrolą, szkolenie podstawowe ukończyło 242 funkcjonariuszy²⁷, 105 funkcjonariuszy szkolenie w zakresie szkoły podoficerskiej, a 75 (w 2010 r.) szkolenie w zakresie szkoły chorążych.

Ze względu na specyfikę prac wykonywanych w komórkach organizacyjnych, w celu uzyskania niezbędnych kwalifikacji, nowo przyjęci funkcjonariusze kierowani byli także na inne szkolenia specjalistyczne, np.:

- szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych Systemu Informatycznego Schengen i danych Systemu Informacji Wizowej wykorzystywanych poprzez Krajowy System Informatyczny,
- szkolenie w zakresie świadomości ochrony lotnictwa cywilnego,
- rozpoznanie migracyjne z uwzględnieniem rozpoznania granicznego,
- postępowanie administracyjne związane z wydaleniem cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

(dowód: akta kontroli str. 193-196, 199-205, 330-339, 348)

Opis
stanu
faktycznego

3.2. Proces szkolenia zawodowego w 2010 r. w NO SG regulował „Program doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy służby stałej i przygotowawczej Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej w 2010 roku”.

W Programie tym określone zostały m.in.:

- bloki tematyczne z podziałem czasu na realizację doskonalenia zawodowego oraz formy zaliczenia,
- docelowe efekty szkoleniowe poszczególnych bloków tematycznych w ramach doskonalenia zawodowego (np. szkolenie strzeleckie, wychowanie fizyczne, szkolenie ogólnograniczne, logistyka, szkolenie antykorupcyjne),
- organizacja doskonalenia zawodowego,
- dokumentacja doskonalenia zawodowego,
- obowiązki osób funkcyjnych.

Na podstawie programu doskonalenia, sporządzane były przez Sekcję Szkolenia miesięczne plany doskonalenia zawodowego dla funkcjonariuszy komendy Oddziału oraz przez Komendanta Placówki Straży Granicznej - dla funkcjonariuszy podległej placówki. Na podstawie zatwierdzonych planów miesięcznych realizowane było w komendzie NO SG oraz placówkach Straży Granicznej doskonalenie zawodowe dla funkcjonariuszy służby

²⁶W 2010 r. w zależności od posiadanego wykształcenia po szkoleniu podstawowym funkcjonariusze kierowani byli szkolenie z zakresu szkoły podoficerskiej (funkcjonariusze posiadający wykształcenie średnie) lub z zakresu szkoły chorążych (funkcjonariusze posiadający wykształcenie wyższe).

²⁷Na szkolenie podstawowe nie byli kierowani funkcjonariusze, którzy ponownie zostali przyjęci do służby w Straży Granicznej i szkolenie takie zaliczyli w przeszłości.

stałej i przygotowawczej w wymiarze minimum 5 godzin w miesiącu.

(dowód: akta kontroli str. 195-196, 210-259, 276-286)

Proces szkolenia zawodowego od 2011 r. regulują przepisy Zarządzenia nr 54 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 10 września 2010 r. w sprawie zakresu oraz szczegółowych zasad szkolenia funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej²⁸. Zgodnie z postanowieniami ww. zarządzenia, celem szkolenia jest wszechstronne przygotowanie funkcjonariuszy i pracowników do wykonywania zadań, stosownie do zajmowanego stanowiska służbowego oraz zapewnienie podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wiedzy ogólnej. W zarządzeniu określone zostały m.in.:

- zasady szkolenia funkcjonariuszy przewidzianych do objęcia stanowiska w korpusie podoficerów, chorążych, oficerów,
- organizacja i tryb naboru funkcjonariuszy na przeszkolenie specjalistyczne do mianowania na pierwszy stopień oficerski Straży Granicznej,
- zasady doskonalenia zawodowego:
 - centralnego – organizowanego i prowadzonego przez ośrodki szkolenia w formie szkoleń specjalistycznych i kursów doskonalących,
 - lokalnego – organizowanego i prowadzonego przez jednostki organizacyjne lub komórki wewnętrzne, w szczególności w formie zajęć teoretycznych i praktycznych, mających na celu aktualizowanie kwalifikacji zawodowych w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań i czynności na zajmowanym stanowisku oraz utrzymanie i podnoszenie sprawności fizycznej oraz umiejętności strzeleckich funkcjonariuszy.

(dowód: akta kontroli str. 196, 475-523)

Doskonalenie zawodowe lokalne realizowane w komendzie NO SG odbywało się na podstawie opracowanego przez Sekcję Szkolenia i zatwierdzonego przez Naczelnika WKiSz miesięcznego planu doskonalenia lokalnego funkcjonariuszy i pracowników komendy NO SG (w placówkach NO SG miesięczne plany doskonalenia lokalnego zatwierdza Komendant Placówki). W miesięcznych planach określone zostały m.in. tematy zajęć szkoleniowych, adresaci szkolenia oraz prowadzący zajęcia. Doskonalenie lokalne realizowane było dla wszystkich funkcjonariuszy w wymiarze co najmniej pięciu godzin lekcyjnych w kwartale.

(dowód: akta kontroli str. 197, 260-175)

Opis
stanu
faktycznego

3.3. Baza szkoleniowa będąca w dyspozycji Oddziału nie zapewniała możliwości zorganizowania i przeprowadzenia wymaganych szkoleń i sprawdzianów z zakresu wychowania fizycznego i testu sprawności fizycznej²⁹, a także strzelań treningowych i sprawdzających³⁰.

Bazę szkoleniową stanowiły sale konferencyjne Komendy Oddziału i placówek SG: Warszawa-Okęcie, Łódź, Bydgoszcz i Kielce oraz hala sportowa Komendy Oddziału, a w niej sala gimnastyczna i siłownia.

W związku z powyższym NIK pozytywnie ocenia działania podejmowane przez Komendanta Oddziału w celu realizacji obowiązków nałożonych ww. przepisami. W okresie objętym kontrolą, zajęcia z wychowania fizycznego oraz wyszkolenia strzeleckiego prowadzono także na obiektach sportowych oraz specjalistycznych strzelnicach, udostępnianych funkcjonariuszom NO SG na podstawie porozumień zawartych zarówno z innymi służbami i formacjami, jak i z podmiotami cywilnymi.

²⁸ Dz. Urz. KGSG Nr 10, poz. 47 ze zm.

²⁹ Zgodnie z przepisami art. 39c ustawy o Straży Granicznej, rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie testu sprawności fizycznej funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. Nr 126, poz. 720) oraz Zarządzenia Nr 76 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 22 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów zajęć z zakresu wychowania fizycznego lub zajęć sportowych realizowanych w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej.

³⁰ Zgodnie z instrukcją strzelań z broni strzeleckiej dla funkcjonariuszy Straży Granicznej, stanowiącej załącznik do Decyzji Nr 9 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 11 lutego 1999 r.

W celu realizacji szkolenia z zakresu wychowania fizycznego korzystano z obiektów należących m.in. do Biura Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji, Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi, Żandarmerii Wojskowej w Warszawie, a także Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kielcach. Natomiast zajęcia z wyszkolenia strzeleckiego prowadzone były na obiektach należących m.in. do Komendy Głównej Policji, Komendy Wojewódzkiej w Kielcach, Biura Ochrony Rządu i Strzelnicy Sportowej w Bydgoszczy.

(dowód: akta kontroli str. 176-180, 184-187, 206-209, 349-351)

*Ustalone
nieprawidłowości*

Badanie akt osobowych 58 funkcjonariuszy wykazało, że w jednym przypadku funkcjonariusz, z pominięciem szkolenia podstawowego, został skierowany na szkolenie w zakresie szkoły podoficerskiej, pomimo że obowiązujące przepisy, zwłaszcza Zarządzenie Nr 54 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 10 września 2010 r., nie dawały podstaw do zwolnienia go z odbycia tego szkolenia. Funkcjonariusz został przyjęty na stanowisko młodszego kontrolera w Placówce Straży Granicznej kat. III w Bydgoszczy. Zgodnie z § 2 ust. 2 oraz tabelą nr 7 załącznika do rozporządzenia z 2009 r. w sprawie wymagań na stanowiskach służbowych, zajmowanie tego stanowiska obligowało go do odbycia szkolenia podstawowego.

Naczelnik WKiSz wyjaśnił, że opisana sytuacja nastąpiła przez przeoczenie i funkcjonariusz ten będzie skierowany na szkolenie podstawowe, celem jego odbycia, w najbliższym planowanym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 180-182, 188-192, 330-339)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

*Wnioski
pokontrolne*

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, uwzględniając dotychczas podjęte przez Pana Komendanta działania, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. Przyjmowanie kandydatów do służby zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu z 2006 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego.
2. Opiniowanie funkcjonariuszy w terminach określonych w rozporządzeniu z 2002 r. w sprawie opiniowania.
3. Rzetelne informowanie kandydatów o uprawnieniach wynikających z przepisów prawa oraz należyte udokumentowanie tego faktu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla Pana Komendanta, drugi do akt kontroli.

*Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

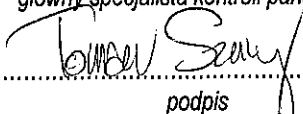
Warszawa, dnia 31 X 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

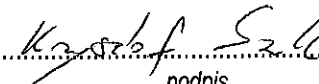
p.o. Dyrektora
Marek Bieńkowski

Kontrolerzy:

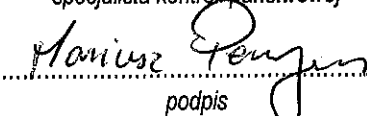
Tomasz Szczęsny
główny specjalista kontroli państwowej

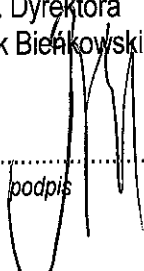

.....
podpis

Krzysztof Szulc
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Mariusz Perzyna
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

